

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

"La Voz de los Lituanos en Argentina" - Semanario Lituanos de mayor difusión

CORREO ARGENTINO
Franqueo Pagado
TARIFA REDUCIDA
 Concesión 1605

Semanario lituano apolítico
 Redacción y Administración
 Independencia 2706, Bs. As.
 U. T. 45, Loria, 1018
 Dirección postal:
 Casilla de Correo 303, Bs. As.

ATSKIRAS NUMERIS 10 c.
PRENUMERATA: Visoj Pietų ir Šiaurės Amerikoje metams 4 pesai, pusei met. 2 p. Lietuvoje ir kitose Europos valstybėse metams 6 pesai, pusei met. 3 pesai. Raštus ir prenumeratas siūsti adresu:
 Casilla de Correo 303, Bs. As.
ASMENISKAI KREIPTIS:
 Independencia 2706, Bs. Aires

NUM. 289.

BUENOS AIRES, KETVIRTADIENIS, KOVO — MARZO 26 DIENĄ 1936 METŲ

METAİ (AÑO) VIII.

Klasių kova Ispanijoje verda

FASISTAI UZPULDINEJA SOCIALISTŲ PARTIJOS VADUS

Ispanijos gyventojų didžiuliai pasisakė už kairiuosius parlamento rinkimuose atžaga reiviškas elementas, monarchistų ir dvasiškijos papirkiamas, pradėjo atentatus prieš darbininkijos vadus. Nėra tos dienos, kad neįvyktų susirėmimai tarp darbininkų ir fašistinio elemento. Barcelonoje, Madride ir kituose miestuose kiekvieną dieną laidojami kovose žuvę žmonės. Mat respublikos draugai nori apginti laisvę ir demokratiją, atžagareivai provokuoja betvarę, kad kokių nors būdų vėl prieiti prie diktatūros.

Fašistiški teroristai daėjo iki to, kad kovo 13 d. Madride revolverio šūviais atakavo Ispanijos Socialistų Partijos vadą ir tos partijos atstovą parlamente Dr. L. J. de Asua. Išeinant atstovui iš savo būto pasigirdo revolverių šūviai ir kulkos pataikė į duris bei langus, bet Dr. Asua laimingai liko nesužeistas.

Largo Caballero taipgi buvo užpūltas fašistų. Visoj Ispanijoje bręsta masių pasipiktinimas klerikalais ir fašistais.

SUSIRINKO ISPANIJOS PARLAMENTAS

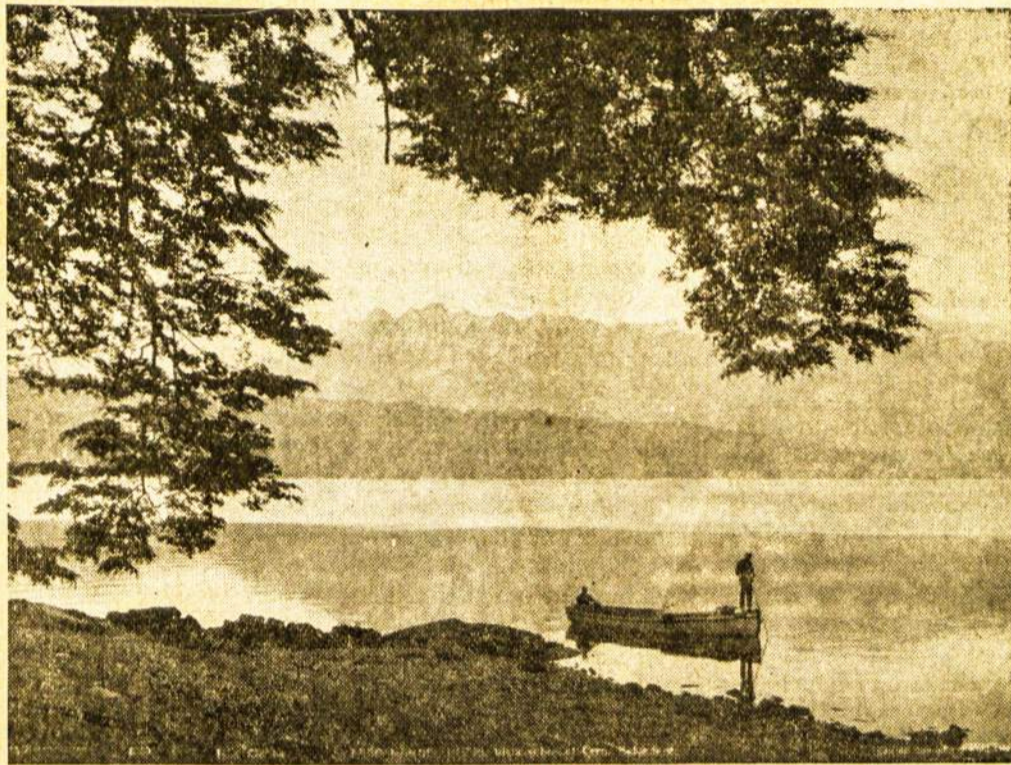
Kovo 16 d. pradėjo pasėdžiaut naujas Ispanijos parlamentas, kuris tapo išrinktas lygiai prieš mėnesį laiko. Bendras kairiųjų atstovų skaičius — 265, kurių tarpe yra 88 socialistai ir 15 komunistų. Atžagareiviškų atstovų skaičius siekia 144 ir nepartinių — 64.

Laukiama atsteigimo demokratinės konstitucijos, spaudos ir žodžio laisvės garantavimo ir bendrai darbo klasės būvio pagerinimo Ispanijoje.

LLOYD GEORGE APLAN-KYS LIETUVA

Einant Anglijos tradicijomis, užėmus tos šalies karaliaus sostą naujam monarchui, siunčiamos delegacijos į visus pasaulio kraštus, pasveikint valstybių viršininkus naujo karaliaus vardu. Delegacijos sudaromos iš žymiausių vyrų.

Eduardo VIII delegacijai, vykstančiai Maskvon, pirmininkaus garsus Anglijos politikas David Lloyd George. Jis pasveikins Sovietų Rusijos prezidentą Kalininą ir Lietuvos prezidentą Smetoną bei kitus Pabaltės valstybių prezidentus.

Argentinos gamtos grožis. — Nahuel - Huapi ežero pakrantės tolumoje Rio Negro teritorijoje. Šioje apilinkėje auga vertiausi sodų vaisiai.

DIDĖJA NERAMUMAI EUROPOJE

VOKIETIJA GINKLUOJASI

Kas valanda vis neramesnės telegramos ateina iš Europos valstybių sostinių. Mussolini pasikvietė Romon Austrijos ir Vengrijos premjerus ir pasigyrė jiems, kad Italija gali momentaliai siųst karo laukan 1,250.000 kareivių, apart tų kurie terioja Abisinijos gyventojus.

Tautų Sąjungos taryba, su Prancūzijos, Anglijos ir Sovietų Rusijos delegatais pasėdžiauja Londone ir vien apie karo pavojų kalba. Išdirbo taikos planą, bet Hitleris į jį spiaudo.

Vokietija ginkluojasi iki danų, neištraukia savo kariuomenės iš Renanijos ir visas savo diplomatinės spyruokles spaudžia Pabaltijos valstybėse. Ieško draugingumo ten, kur pasizymėjo žvėriška okupacija, pučiais, smūtais boikotais, gyventojų nuodinimu. Vokietijos "draugingumas" reiškia meškišką patarnavimą.

Maskvos "Izvestija", pritaria Litvinovo kalbai, pasakytai T. S. taryboje, (kuria minėjome pereiname numeryje) ir sako, kad Vokietija padėjo pragaro mašiną po taikos rūmų pamatais, o del to visomis priemonėmis reikia pasipriešint grobikiškiems Vokietijos planams.

Bile rytą atsikėlę galime išgirsti labai liūdnas naujienas iš senutės Europos padangės

ATPLAUKĖ PIRMAS LENKIJOS LAIVAS

Kovo 23 d. iš Gdynės į Buenos Aires atvyko pirmas laivas su Lenkijos vėliava "Pulaski", kuris priklauso "Gdynia-Amerika Shipping Lines, Ltd". bendrovei. Laivas 10.700 tonų. Turis vietos pirmoj klasėj 57 keleiviams, antroj — 140 ir trečioj 592. Atvežė 700 emigrantų. Grįžta 28 d. š. m. Kovo 26 d. Argentinos valdžios ir spaudos atstovams Lenkijos ministeris laive suruošė banketą. Šia proga Argentinos spauda plačiai rašo apie padidėjimą eksporto importo biznio tarp Lenkijos ir Argentinos. Per pirmus 2 šių metų mėnesius Argentina pardavė Lenkijai savo šalies produktų už pusketvirto milijono pesų, o bėgyje 1935 metų Argentina įsigabeno iš Lenkijos įvairių prekių už 11 milijonų pesų.

KRUVINOS KOVOS LENKIJOJE

Kovo 24 d. Kriukuvoje įvyko streikuojančių darbininkų susirėmimas su policija. Kovoje 7 žmonės žuvo vietoje ir 28 sunkiai sužeisti.

Kovo 25 d. įvyko generalinis streikas visoj Lenkijoje. Darbininkų organizacijos protestuoja prieš šoviristišką valdžios politiką.

— Argentina 14.III.36 oficiališkai pripažino naują Paragvajus resp. vyriausybę.

NORI PAZABOT HITLERI

Anglija ir Prancūzija per Vokietijos atstovą Zenevoje, įteikė Hitleriui šį ultimatumą:

1. — Vokietija turi pasirašyti kad ji nelies centralinės ir rytų bei vakarų Europos teritorijų, ir kad ji pripažįsta dabartinį "status quo", t. y. kad Klaipėda priklauso Lietuvai ir t. t.

2. — Jeigu Vokietija nori taikos, ji privalo pildyt nusi-ginklavimo konferencijos nutarimus ir įsikorporuoti Tautų Sąjungon.

Neišpildžius šių sąlygų, bus žūrima į Vokietiją kaip į Europos taikos priešininke ir bus imamas tam tikrų priemonių Hitlerio karingam ūpui numalšinti.

Del viso to, o labiausia del Hitlerio impotencijos sustabdyt rusų prancūzų susitarimą, — nacių ūpas nukrito ir Berlyne prasideda panika banditiškų Hitlerio gaujų štabuose.

— Iš Manchukuo grįžo Kauran u. r. ministerijos konsularinio skyriaus referentas Juozas Radušis, kuris ten lankėsi tikslu ištirti neteisėtus Lietuvos konsulo Katiliaus veiksmus Manchukuo valstybėje.

— Buenos Aires uoste 24.III.36. Suomijos jūrų mokyklos liave "Suomen Joutsen", iškilmingai atidaryta tos šalies industrijos paroda. Dalyvavo Argentinos valdžios atstovai, diplomatinis korpusas ir korespondentai.

ITALIJONAS UŽSIMANĖ KIRŠINT ARGENTINOS VISUOMENĖ

Buvęs Argentinos kariuomenės generolas Francisco Fasola Castaño užsimanė pagarsėti. Susiradęs porą italjonų kapitalistų leidžia priešvaldiškus plakatus ir skelbia "manifestus" fašistiniame "El Momento Argentino". Garbės teismas Fasolą rado kaltu ir teisėjas Dr. Jantus įsakė konfiskuot jo atsišaukimus "į mano liaudį". Prisiskaitęs Musolinio ir Hitlerio šūkių Fasola siekia pasidaryti diktatorium. Tik užmiršta, kad Amerikos žmonės labiau įpratę branginti, negu tos šalys, kuriose dar karalių sostų grūvėsiai stūks. Del to Fasola neturi jokio pritarimo susipratu-sioje Argentinos visuomenėje.

Federalio teisėjo Dr. Jantus įsakymu Fasola tapo areštuotas ir laikomas kalėjime.

RIAUSĖS MISIONES TERITORIJOJE

Kovo 15 d. 400 rusų, lenkų, ukrainiečių ir paragvajiečių padarė mitingą miestelyje Obera, reikalaudami pakėlimo atlyginimo už darbą, o taipgi kainos pakėlimo kolonistų auginamam tabakui ir matės žerbai. Į Obera atvyko pats policijos viršininkas iš Posadas su būriu policijos. Manifestantai nurodinėjo, kad jie yra labai išnaudojami ir nebepajiegia žemę pūrenti, jeigu nebus pagerintos kolonistų gyvenimo sąlygos. Protestavo prieš draudimą žerbą sodyti. Policija šiame akte žiūrėjo ekstremizmą ir įvyko susišaudymas tarp manifestantų iš vienos pusės ir policijos bei kaimynų iš kitos pusės. Rezultate du žmonės nušauti ir 8 sunkiai sužeista.

Kaip žinoma, Obera ir Campo Grande, kur pereitą sekmadienį įvyko minėti įvykiai, gyvena keliolika lietuvių šeimynų. Bet lietuviai laikėsi ramiai ir visiškai nedalyvavo pereinimo sekmadienio įvykiuose.

LIETUS UŽLIEJO SOSTINĖ

Pereinimo penktadienio naktį bausis lietus paskandino žemesnes Buenos Aires miesto dalis. Lietus pylė ištisas 10 valandų, pasiekdamas rekordinės miers — 100 milimetrų ir 7 dešimtadalius. Gatvės Plaza, Republicuetes, Pedraza ir prieinančios prie kanalo Medrano buvo visiškai apsemtos.

— Romoje 24.III.36 tapo pasirašyta draugingumo sutartis tarp Italijos, Austrijos ir Vengrijos.

Didelis "Sandaros" Popietis Įvyksta "José Verdi" Teatre, Avenida ALMIRANTE BROWN 736, ŠI SEKMADIENI KOVO — MARZO 29 D. IŽANGA VYRAMS 80 C., MOTERIMS VĖLTUI. — PUIKI MUZIKA. — RENKASI VISI LIETUVIAI!!!

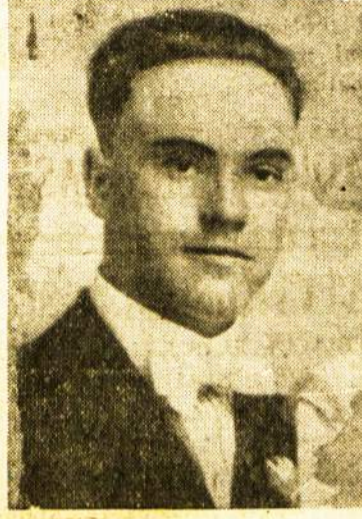
DALYVAUJA OLGOS ŠIMAITYTĖS BENEFISO PROGRAMOJE

Balandžio - April 4 d., 1936 m. "JOSE VERDI" TEATRE, Av. Almirante Brown 736, Buenos Aires

Programa prasidės lygiai 9 v. v. — Šokiama grieš "LYRA". — Dalyvaus gražiausios lietuvių šeimos ir daug Argentinoje gimusio lietuvių jaunimo.

ANTANAS SIMAITIS,
"Bethoveno" konservatorijos studentas, tenoras ir kupletistas, dalyvauja 4-IV-36.

JUOZAS ŽELIONIS,
Amerikos lietuvių artistas daininkas ir chorvedis, maloniai dalyvaujantis Olgos Šimaitytės benefiso programoje

OLGA ŠIMAITYTĖ,
beneficiantė išlaikiusi konkursinius kvotimus Argentinos Valstibinėn Baletu Mokyklon.

AUGUSTAS IESMANTA,
"E. A. Fracassi" konservatorijos studentas, bosas, kurį taipgi išgirsime 4-IV-36, "José Verdi" teatre.

PRANAS KRPAVICKAS,
Jr.,
"Grassi" konservatorijos studentas, akomponuos artistams

IŠEIKVOJIMAI LIETUVOJE

"Lietuvos Aidas" skelbia Lietuvoje įvykusių išėikvojimų statistiką, iš kurios matome kad:

"1922 mt. buvo išėikvota 105.206 lt., 1923 mt. — 266.226 lt., 1924 — 134.894 lt., 1925 — 107.360 lt., 1926 — 77.365 lt., 1927 — 33.275 lt., 1928 — 42.122 lt., 1929 — 64.370 lt., 1930 — 71.127 lt., 1931 — 128.304 lt., 1932 — 104.079 lt. 1933 — 128.448 lt. Taigi, daugiausia buvo išėikvota 1923 mt. — 266.266 lt., o mažiausia 1927 — 33.275 lt.

Ištaigomis šio laikotarpio išėikvojimai skirstomi taip: Finansų Ministerijoje — 282.715 lt., Susisiekimo Ministerijoje — 161.306 lt., Užsienių Reikalų Ministerijoje — 134.940 lt., Teisingumo Ministerijoje — 65.739 lt., Žemės Ūkio Ministerijoje — 64.775 lt., Vidaus Reikalų Ministerijoje — 27.580 lt., savivaldybėse — 163.177 lt., bankuose ir vartotojų bendrovėse — 118.659 lt. ir kitose įstaigose — 243.885. Visų šių išėikvojimų bendra suma sudaro 1.262.776 lt.

Iš stambesnių pirmojo penkmečio bylų dėl išėikvojimų išsiskiria Petručio byla dėl išėikvojimo Finansų Ministerijoje — 93.709 lt., Volkovo ir Slavsko byla dėl išėikvojimo Finansų Ministerijoje — 86.507 lt. Varžaičius — dėl išėikvojimo Finansų Ministerijoje — 56.875 lt. Laurinaitienės išėikvojimas Užsienių Reikalų Ministerijoje 52.149 lt., Špoko išėikvojimas Kauno m. ligoninėje — 64.587 lt. Marcinkevičiaus padaryti išėikvojimai apdraudimo draugijoje "Lietuva" — 111.165 lt".

Stambiausi išėikvojimai yra A. Sruogos, kurie siekia 2.860.500 litų, ir Jono Lapėno, kurių bendra suma dar nesusekta.

Tiesa, kauniškis "10 Centų" rašo, kad Sruoga vargiai bus apkaltintas. Esą nuo jo turto jau nuimtas draudimas. Markučių byloje busià kalti kiti...

RAGINA PAGERBT ČIURLIONIES ATMINTI!

Lietuvos dailininkų, muzikų, rašytojų grupė prašo Paštų Valdybą, kad ji išleistų pašto ženklus su Mikalojaus Konstantino Čiurlionies paveikslu.

Kaip žinoma, Čiurlionis buvo genėalus dailininkas, kuris, anot prof. Ivanovo, yra retas genijus visame pasaulyje. Esą tokie žmonės apsireiškia pasaulyje labai retai, ne kas šimtmetis, bet tik kas tūkstantis metų.

Pernai sukako 25 metai nuo jo mirties. Bent šiemet reikėtų Čiurlionies atminimą pažymėti, nes jį žino visos daliojo meno pasaulis. Tatai ir Lietuvai sudarytų garbės.

GENĖ PAULAUŠKAITĖ,
jauna balerina, kuri pasirodys "José Verdi" teatro scenoje 4-IV-36 "Pagoniškoje Meilėje", etc.

"ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS"

Kuponas Nr. 7.

Žinomas fotografas Antonovas, turintis fotografijos studiją gatvėje Uspallata 877, Bs. As. (U. T. 23, Buen Orden - 3535) veltui nufotografuos ir nemokamai įteiks fotografiją kiekvienai bei kiekvienam, kuris pristatys jo studijon penkis "A. L. Balso" kuponus, pradedant šiuo penktu kupono numeriu. Sekite kuponus kiekviename numeryje ir pristatę penkis iš eilės kreipkitės pas minima fotografą nufotografavimui "A. L. Balso" sąskaiton.

Vardas pavardė .....
.....
Adresas .....
.....

JUSTINAS VAITELIS
c. Morón 5265, Lanús Oeste (U. T. Lanús 59)
Parduodu pigiai ir geriausių rūšių vyriškas ir moteriškas kojines, įvairių rūšių siūlus ir darome rūšius mezginius sulyg užsakymų. Reikalaukite, mūsų įgaliotinis aplankys jus namuose. Taipgi artistišškai užtaisome pančiakas.

KAN. KUPREVIČIŲ NUBAUDĖ

Prieš dvejus metus Biržų parapijos dekanas kun. Kuprevičius sujaudino Lietuvą.

Jo nusikaltimas visuomenei iš spaudos žinomas: gašlaudamas apkėrė lytine liga pirmajai išpažinčiai ruošą 11 metų mergaitę, kurią buvo įrašęs į angelaičius.

Kada buvo išaiškintas šis nusikaltimas, kanauninkas Kuprevičius iš Lietuvos pabėgo į Latviją. Čia neradęs užtikrinto saugumo — persikraustė į Lenkiją, bet ir iš ten buvo per demarkliniją grąžintas į Lietuvą, kur praėjusią vasarą buvo sulaukytas. Vienam Šv. Vincento a Paulo d-jos skyriui už jį davus laidą, buvo paliktas dvasiškijos žinioje, kuri Kuprevičių patalpino Pranciškonų vienuolyne, Kaune.

27. I. Penevėžio apygardos teimas sprendė to ištvirkėlio bylą ir pripažino kaltu. Baudž. Stat. 513 str. I punkt., 515 str. I punkt. ir, pritaikęs 53 str., nubaukė 1 metus ir 6 mėn. sunk. darbų kalėjimo su pasekmėmis. Taip pat patenki no nukentėjusios tėvų civilinį ieškinį 2.000 lt. sumoje. 1000 litų jau buvo davęs dar prieš bylos iškėlimą, o 2000 lt. pasižadėjimo raštelį, kurį teismas ir patvirtino. Tardomoji priemonė paskirta 5.000 lt. turto laidas, kurį įnešus vie-

nam iš dvasiškių Kuprevičius paliktas laisvas.

Teisme Kuprevičius kaltu prisipažinęs ir prašęs pasigalėjimo.

Teigimai, kad kun. Kuprevičius būtų protu pakrikęs, nepasitvirtino. Visa tai yra ne kas kita kaip dvasinio pakrikimo, žiauraus būdo, palaido gyvenimo vaisiai.

LATVIJOS MOKYKLOJE MOKYS LIETUVISKAI

Latvijos švietimo Ministerijai Kalniežių mokyklą lankančių vaikų tėvai padavė prašymą, kad ten įvestų lietuvių kalbos pamokas. Ministerija lietuvių prašymą petenkino ir lietuvių kalbą dėstys plė Baronaitė. Minėtą mokyklą lanko daugiausia lietuvių darbininkų ir ūkininkų vaikai.

MIRĖ PRIEŠ 20 METŲ

Didis lietuvių tautos žadintojas Petras Kriaučiūnas, buvo tas žmogus, kuris pirmutinis pradėjo kelti lietuvių dvasią pavergtoje Lietuvoje. Mokytojaudamas Mariampo lė s gimnazijoje jis ir Basanavičiui įkvėpė Lietuvos meilę. Kriaučiūnas mirė 1916 m.

Tais pačiais metais mirė žymus lietuvių dainų kompozitorius Česlavas Sasnauskas.

PIRMA LIETUVIŲ KLINIKA BOKOJ

Priziūrima Gydytojų Specialistų

Moderniškiausias Venerinių Ligų Gydymas
Ivairios moterų ligos. Kraujo užplūdimai. Džiova.
Gydymas aukso druskos kontr. X. spinduliai.
Chirurgija - Vidurių ligos - Apendicitas
Širdies — Vidurių — Skilvio ligos — Reumatizmas
Peržiūrėjimas 2 pezai
Priima nuo 10 iki 12 v. ir nuo 15 iki 21 v. švent.
nuo 10 iki 12 valandai.
Skyrius: MANUEL ESTEVEZ 1186, DOCK SUD

ALMIRANTE BROWN 1039

LAIVŲ KOMPANIJA POLONESA
GDYNIA — AMERICA LINE
GARLAVIS „PULASKI“

Laivakortės iškeliavimui ir atsikvietimui III-cios, II-ros ir I-mos klasės

Lenkijon, Lietuvon, Baltijos ir Skandinavijos valstybėsn Centralinēn Europon ir Palestinon.

Pirmas išplaukimas iš Buenos Aires Kovo - Marzo 28 d., 1936.

Laivakorčių pirkimo ir informacijų reikalais žodžių ir raštu kreiptis:

Banco Polaco Polska Kasa Opieki S. A.
Av. L. N. ALEM 484 BUENOS AIRES
Kalbama Lietuviškai.

